

Комитет на регионите

COTER-V-008

**86. 86-та пленарна сесия
5 и 6 октомври 2010 г.**

**ПРОЕКТОСТАНОВИЩЕ
на
Комитета на регионите
относно
„ПРИНОСЪТ НА ПОЛИТИКАТА НА СБЛИЖАВАНЕ ЗА
СТРАТЕГИЯТА „ЕВРОПА 2020“**

Главен докладчик: **д-р Michael Schneider (DE/ЕИП)**
Държавен секретар по федерални и европейски въпроси
представител на федерална провинция Саксония-Анхалт в германския Бундесрат

Срок за внасяне на измененията:

Вторник, 21 септември 2010 г. (електронен адрес: coter@cor.europa.eu)

[не по-късно от 9 работни дни преди откриването на сесията]

Брой необходими подписи: 6

Отправен документ

Сезиране от белгийското председателство

I. ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕПОРЪКИ

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ

Уводни бележки

1. отбелязва, че след внасянето на Съобщението на Европейската комисия и със заключенията на Европейския съвет относно стратегията „Европа 2020“ бяха взети важни решения за бъдещата насоченост на политиките на ЕС към насърчаване на устойчив растеж, иновации и заетост;
2. подчертава, че в хода на последвалите дискусии европейските институции се договориха за основни цели и приоритетни области на действие, за които през следващите месеци трябва да се положи основа чрез водещи инициативи и законодателни предложения;
3. посочва, че особено значение има включването на местните и регионалните власти в по-нататъшното развитие и прилагане на стратегията;
4. отбелязва във връзка с това, че един от ключовете за успеха на стратегията „Европа 2020“ е целенасоченото използване на потенциала и ресурсите на местните и регионалните власти;
5. подчертава значителния принос, който политиката на сближаване на ЕС може да даде за прилагането на стратегията „Европа 2020“;
6. поради това приветства факта, че белгийското председателство на Съвета на ЕС поиска Комитетът на регионите да изготви становище относно бъдещата роля на политиката на сближаване за прилагане на стратегията „Европа 2020“;
7. напомня, че през последните години Комитетът на регионите се занимава активно с насочеността на Лисабонската стратегия и участието на местните и регионалните власти в нейното прилагане, а също така даде своя принос по въпроса за бъдещата насоченост на стратегията „Европа 2020“;
8. препраща във връзка с това по-специално към следните документи:
 - Бялата книга на Комитета на регионите за многостепенното управление¹, в която по отношение на териториалното сближаване се призовава за последователното включване на местните и регионалните власти в секторните политики на ЕС,

¹ Бяла книга на Комитета на регионите за многостепенното управление, CdR 89/2009.

- становището относно „Бъдещето на Лисабонската стратегия след 2010 г.“² в което се отбелязва, че новата стратегия следва да се изгражда на основата на съществуващите структури за партньорство,
- становището относно „Бъдещето на политиката на сближаване“³, в което се призовава политиката на сближаване да продължи и в бъдеще да бъде централен стълб на процеса на европейска интеграция.

Цели: „Европа 2020“ и сближаването се обуславят взаимно

9. подчертава, че изходна точка за оценка на бъдещата роля на политиката на сближаване за прилагане на стратегията „Европа 2020“ трябва да бъдат правното основание в договорите и целите на различните политики на ЕС;
10. отбелязва във връзка с това, че приносът на политиката на сближаване за прилагане на стратегията „Европа 2020“ трябва да се отразява определената в член 174 от ДФЕС цел;
11. посочва, че целта на политиката на сближаване е да се укрепи икономическото, социалното и териториалното сближаване, за да се насърчи хармоничното развитие на Съюза като цяло и да се намалят различията в степента на изоставане в развитието на отделните региони, както и степента на изоставане на най-необлагодетелстваните региони. Във връзка с това специално внимание трябва да бъде отделено на селските райони, на районите, в които протича индустриален преход, както и на регионите, които са засегнати от сериозни и постоянни неблагоприятни природни или демографски условия, като най-северните региони с много ниска гъстота на населението и островните, трансграничните и планинските региони;
12. отбелязва, че структурните фондове на ЕС са допринесли значително за прилагането на предходната Лисабонска стратегия и са включили регионите в по-голяма степен в нейното прилагане;
13. ето защо счита също, че политиката на сближаване представлява безусловно необходим елемент за прилагането на стратегията „Европа 2020“;
14. поради това подкрепя заключенията на Европейския съвет от 17 юни 2010 г., в които Европейският съвет подчертава значението на насърчаването на икономическото, социалното и териториалното сближаване, както и на изграждането на инфраструктура, за да се допринесе за успеха на стратегията „Европа 2020“;

² Становище на Комитета на регионите относно „Бъдещето на Лисабонската стратегия след 2010 г.“, CdR 25/2009 fin.

³ Прогнозно становище на Комитета на регионите относно „Бъдещето на политиката на сближаване“, CdR 210/2009 fin.

15. препраща към заключението на доклада на г-н Кок относно незачитането на местните и регионалните власти при прилагането на Лисабонската стратегия и извежда оттам необходимостта за създаване на добра предпоставка за успешно прилагане на стратегията „Европа 2020“ чрез активно участие на властите по места;
16. поради това разглежда следните аспекти като особено важни предпоставки за успех при прилагането на стратегията „Европа 2020“:
 - включването на местните и регионалните власти трябва да става на ранен етап и да е всеобхватно, за да се постигне идентификация на участниците с целите, съдържанието и мерките на стратегията „Европа 2020“;
 - стратегията „Европа 2020“ трябва да обхване всички области на политиката на Европейския съюз с цел засилване на конкурентоспособността и мобилизиране на потенциала за развитие на всички региони,
 - изградената по-скоро на тематичен принцип стратегия „Европа 2020“ трябва да бъде свързана с хоризонталния подход на политиката на сближаване, за да се постигне всеобхватно участие и цялостно въздействие във всички региони.
17. изразява обаче съмнение дали в бъдеще въз основа на показателите политиката на сближаване може да бъде насочена в още по-голяма степен към стратегията „Европа 2020“, отколкото беше към Лисабонската стратегия;
18. подчертава, че и занапред в центъра на политиката на сближаване трябва да бъдат поставени гъвкави и адаптирани към местните и регионалните условия стратегии, които допринасят за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“, като дават отговор на извънредно различните потребности във връзка с развитието на местните и регионалните власти по места;
19. счита започването на необходимите структурни реформи в Европа за укрепване на устойчивия растеж, иновациите и заетостта за основна задача и значителна добавена стойност на стратегията „Европа 2020“. Тези структурни реформи са от голямо значение и за успешното прилагане на политиката на сближаване;
20. посочва, че структурните реформи и макроикономическата стабилност, заедно с подходяща институционална рамка, представляват също предпоставка за успеха на политиката на сближаване;
21. отхвърля мерките за ограничаване на приоритетите за използване на структурните фондове до установените в рамките на стратегията „Европа 2020“ структурни пречки, когато те не съответстват същевременно и на целите на политиката на сближаване (поставяне на условия във връзка със съдържанието им);

22. вижда обаче в рамките на партньорски диалог с местните и регионалните власти, който трябва да започне на ранен етап преди следващия период на планиране на структурните фондове, възможности за определяне на общи цели и рамкови условия за бъдещото използване на структурните фондове, които са в значителна степен обвързващи за всички участници и по този начин биха могли да допринесат за определянето на макроикономическите условия;

Приносът на политиката на сближаване за прилагане на трите приоритета: интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж

23. приветства принципната насоченост на стратегията „Европа 2020“ към устойчив растеж, иновации и заетост и подкрепя засиленото включване на социалното и екологичното измерение;
24. вижда в това израз на цялостно икономическо разбиране, според което конкурентоспособността на икономиката трябва да се основава на устойчивост и засилено социално и териториално сближаване;
25. отбелязва, че още в миналото политиката на сближаване е допринесла значително за засилване на интелигентния, приобщаващ и устойчив растеж в Европейския съюз, като играе централна роля и понастоящем в стратегията „Европа 2020“;

Приносът на политиката на сближаване към изпълнението на целите

26. подчертава, че инструментите на политиката на сближаване – в рамките на определените в Договора цели на политиката на сближаване – могат да дадат важен принос за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“;
27. посочва, че особено на фона на по-ограничените финансови средства, целите на бъдещата стратегия „Европа 2020“ не са ориентирани най-вече към количественото усвояване на бюджетни средства. Успешното прилагане на стратегията зависи в значителна степен от вида и качеството на използваните инструменти;
28. вижда необходимост от по-нататъшното разработване на иновативни инструменти за финансиране в рамките на политиката на сближаване като например револвиращ фонд, за да може по-този начин също да се подобри допълнително „ефектът на лоста“ на политиката на сближаване по отношение на изпълнението на целите на стратегията „Европа 2020“;

29. посочва във връзка с *целта в областта на заетостта* (повишаване на 75% на равнището на заетост на възрастовата група 20-64 години в Европейския съюз) факта, че в рамките на текущите програми по структурните фондове около 14 милиарда евро от средствата за укрепване на капацитета на предприятията и работниците се предоставят за прогнозиране и управление на промените. Около 9,4 милиарда евро от тази сума са предвидени за подпомагане на предприятията при въвеждането на ефективни мерки за развитие на персонала;
30. подчертава във връзка с това необходимостта от тясно сътрудничество между Европейския социален фонд и Европейския фонд за регионално развитие, за да се създадат нови възможности за заетост и съответно да се засили пригодността за заетост чрез мерки за образование и обучение;
31. поради това призовава Европейската комисия да гарантира това сътрудничество между ЕФРР и ЕСФ и през следващия финансов период чрез общ рамков регламент за политиката на сближаване;
32. подчертава по отношение на *целта в областта на научните изследвания* (увеличаване на разходите за НИРД в Европейския съюз до 3% от БВП) факта, че по данни на Комисията в текущия финансов период 86 милиарда евро или 25% от средствата за сближаване се усвояват за НИРД и иновации, които по този начин биват насочвани към създаването и изграждането на изследователска среда в европейските региони;
33. посочва, че по начина, по който се тълкува в рамките на политиката на сближаване, една политика на подпомагане, насочена към регионалните и местните власти, може в допълнение към насърчаването на отлични резултати на равнище ЕС да гарантира, че една европейска политика в областта на иновациите ще разпростре необходимото си широко въздействие, за да доведе до успех стратегията „Европа 2020“;
34. посочва във връзка с това, че въпреки необходимостта от европейското сътрудничество, различните подходи на държавите-членки в областта на научните изследвания, които осигуряват продуктивна конкуренция между изследователите, могат и в бъдеще да бъдат автономно ръководени;
35. обръща внимание, че по отношение на *целта в областта на климата и енергетиката* (намаляване на емисиите на парникови газове, увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници и подобряване на енергийната ефективност със съответно по 20%) подобряването на качеството на околната среда в програмите по структурните фондове във всички държави-членки е вече приоритет, за който в текущия финансов период се използва около една трета от общите средства за политиката на сближаване (105 милиарда евро);

36. отбелязва, че от тези средства с около 48 милиарда евро се подпомагат мерки в различни области, свързани с предизвикателството на изменението на климата като мерките за опазване и адаптиране. Тук се включват също инвестиции като насърчаване на енергийно ефективни и възобновяеми енергийни източници (9 милиарда евро), както и непреки мерки като устойчиви проекти за градски транспорт (6,2 милиарда евро);
37. посочва във връзка с *целта в областта на образованието* (намаляване на дела на преждевременно напусналите училище и увеличаване на дела на населението на възраст 30-34 години със завършено висше образование и съответно ниво на квалификация на 40%), че в рамките на новите програми се предоставят около 19 милиарда евро за премахване на пречките през заетостта, особено по отношение на жените, младите хора, възрастните хора или по-ниско квалифицирани работници. Наред с това политиката на сближаване допринася значително чрез множество оперативни програми още през текущия финансов период за намаляване на дела на преждевременно напусналите училище;
38. подчертава обаче също, че правомощията на Съюза в тази област са ограничени и че държавите-членки трябва да определят националните си цели в съответствие със своята изходна позиция и националните си особености, при зачитане на тези основни цели в контекста на собствените им национални процедури;
39. във връзка с *целта по отношение на бедността* (намаляване на броя на хората, живеещи в бедност или застрашени от изпадане в бедност в Европейския съюз с 20 млн. души) смята, че политиката на сближаване в рамките на нейната насоченост към растеж и заетост може – по-специално чрез насърчаването на местни и регионални проекти за включване и заетост - да допринесе за борбата с бедността в Европейския съюз;
40. посочва, че по данни на Европейската комисия текущите програми по ЕСФ за 2007 и 2008 г. вече са обхванали шест милиона души, от които 52% жени. Целта на около една трета от мерките е подкрепа за работниците. Допълнителните мерки бяха насочени към безработните (33% от бенефициерите, от които 7% трайно безработни), както и особено застрашени групи като мигрантите и малцинствата (13%);
41. във връзка с това обаче предупреждава да не се възлагат прекалени очаквания, тъй като в съответствие с член 153 от ДФЕС Европейският съюз единствено подкрепя и допълва дейността на държавите-членки в тази област;

42. с оглед на бъдещия спектър на финансиране на ЕСФ се обявява против неговото разширяване чрез допълнителни мерки за борба с бедността като социалните трансфери и здравеопазването, тъй като тук става дума за мерки, които първоначално са били предназначени за гарантиране на социална закрила, които и в бъдеще трябва да бъдат гарантирани чрез национални действия, в съответствие с разделението на правомощията между държавите-членки и ЕС;

Приносът на политиката на сближаване към изпълнението на водещите инициативи

43. отбелязва, че предвидените в рамките на стратегията „Европа 2020“ водещи инициативи преследват като цяло тематични и съответно секторни цели, които обаче обхващат значителни области от политиката на сближаване;
44. отбелязва факта, че Комисията вече е посочила приноса на структурните фондове за прилагане на повечето водещи инициативи и разглежда политиката на сближаване и структурните фондове като важни катализатори за интелигентния, приобщаващ и устойчив растеж в държавите-членки и региони на ЕС;
45. посочва необходимостта от съгласуване на определените в рамките на водещите инициативи на стратегия „Европа 2020“ мерки с вече съществуващите процеси и мерки, за да се запази яснотата и да се избегне дублиране на процесите и задълженията за отчет;
46. призовава Европейската комисия в рамките на по-нататъшното развитие на водещите инициативи да следва интегриран подход между различните европейски инструменти за подпомагане и да гарантира, че във връзка с това се зачита, и където е възможно и необходимо, се доразвива децентрализираният подход на политиката на сближаване;
47. потвърждава искането си, изразено още в становището си относно бъдещето на политиката на сближаване, предложените водещи инициативи да не водят до ограничаване на европейската политика на сближаване. Структурните фондове трябва да запазят способността си за интегрирано решаване на проблемите на регионално равнище и не бива да се ограничават само до изпълнението на изисквания в отделните сектори;
48. отбелязва по отношение на водещата инициатива в областта на *„Програмата относно цифровите технологии в Европа“*, че особено във връзка с цялостния достъп до ширококолентовите мрежи в селските райони или при разработването на нови услуги за справяне с демографските промени съществува тясна връзка между Програмата относно цифровите технологии в Европа и прилагането на политиката на сближаване;

49. вижда във връзка с водещата инициатива „Съюз за иновации“ възможност за установяване на по-добро разделение на труда и на задачите между насоченото към постигане на отлични резултати стимулиране на фундаменталните изследвания и свързаните с тях научни изследвания на европейско равнище и насърчаването на иновациите на децентрализирано равнище, за да се разгърне по този начин необходимото широко въздействие;
50. препраща във връзка с това към мерките на политиката на сближаване за изграждане на регионалните системи за иновации, на инструменти за териториално сътрудничество, предоставяне на рисков капитал и мерките за по-бързо въвеждане на иновативни продукти и за свързване в мрежа на съответните участници от икономическите и научните среди и администрацията;
51. призовава за засилване на допълващото разпределение на ролите между инструментите на ЕС с оглед на децентрализираните мерки за насърчаване на иновациите и предлага управляваните досега от Европейската комисия области на насърчаване на иновациите да бъдат прехвърлени към децентрализираната система на структурните фондове на ЕС и правомощията на регионалните власти, доколкото стимулирането на иновациите вече е централен елемент на програмите по структурните фондове на ЕС;
52. приветства във връзка с водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“ целта за отделяне в бъдеще на потреблението на ресурси от растежа и посочва, че особено по отношение на санирането за подобряване на енергийната ефективност, алтернативните енергийни източници, насърчаването на рециклирането и разработването на устойчиви транспортни концепции трябва да се използват в по-голяма степен средства от структурните фондове;
53. посочва, че във връзка с разнообразните единични мерки в тази област трябва да се разграничават внимателно правомощията на Европейския съюз и държавите-членки, както и да се спазва принципът на субсидиарност. Освен това трябва да се обръща по-голямо внимание на ефективността на различните предприети мерки;
54. подчертава във връзка с водещата инициатива „Индустриална политика за ерата на глобализацията“ , че политиката на сближаване допринася значително за укрепване на конкурентоспособността чрез разработване на потенциала за развитие на по-слабо развитите региони, насърчаване на инициативите за създаване на клъстери, мерки за стимулиране на МСП, изграждане на свързана с предприятията инфраструктура или подкрепа при диверсификацията на индустриални центрове;

55. приветства във връзка с водещата инициатива „Програма за нови умения и работни места“ стремежа на Комисията за подкрепа на младото поколение в сферата на обучението и заетостта и подкрепя насърчаването на мобилността на студентите и стажантите, както и мерките за подпомагане на интеграцията на младите хора на пазара на труда;
56. посочва значителните припокривания с областите на дейност на Европейския социален фонд и подкрепя целта за по-добро свързване на тези цели със съответните европейски инструменти за финансиране;

Системата за управление на политиката на сближаване може да допринесе значително за успешното прилагане на стратегията „Европа 2020“

57. отбелязва, че през последните години успешно развитата многостепенна система на структурната политика може да даде съществен принос за успешното прилагане на стратегията „Европа 2020“, като бъдат включени в значителна степен местните и регионалните участници и се отчитат местните условия;
58. подчертава, че поради това трябва да бъдат запазени и съответно доразвити следните елементи на политиката на сближаване:
- многогодишно планиране,
 - споделено управление на средствата и съфинансиране,
 - всеобхватно прилагане на структурната политика във всички региони на Европейския съюз,
 - основаващо се на показатели планиране и оценка на програмите с включване на местните и регионалните власти,
 - прилагане на децентрализирано равнище;
 - включване на местните участници в съответствие с принципа на партньорство на структурните фондове,
 - гъвкаво прилагане на общите европейски приоритети в регионите.
59. намира потвърждение на своята позиция, че досегашната насоченост на политиката на сближаване към растеж и заетост е ход в правилната посока и поради това не вижда нужда от въвеждане на още по-строги от сегашните условия за отпускане на средства за структурните фондове;
60. призовава европейските институции по отношение на бързото прилагане на стратегията „Европа 2020“ и връзката ѝ с политиката на сближаване да гарантират възможности за демократично и подходящо участие на компетентните служби, като например се предостави достатъчно време за консултации и изграждане на мнение на всички равнища и процесите на вземане на решения продължат да бъдат прозрачни и разбираеми;

Ролята на местните и регионалните власти във връзка с прилагането на стратегията „Европа 2020“

61. призовава европейските институции и държавите-членки да засилят участието на местните и регионалните власти във връзка със стратегията „Европа 2020“, за да могат те да дадат своя принос към необходимите структурни реформи в рамките на стратегията „Европа 2020“;
62. вижда обаче и нужда от укрепване при необходимост на административния капацитет на местните и регионалните власти, за да могат те да играят важната си роля в рамките на стратегията „Европа 2020“;
63. ето защо призовава европейските институции в рамките на *Териториален пакт на регионалните и местните власти* да определят бъдещите насоки на политиката на сближаване и в тях да опишат също ролята на водещите инициативи на местно равнище;
64. предлага на Европейската комисия да използва предвидения за началото на 2011 г. форум по сближаването, за да постави началото на дискусия в целия ЕС с участие на местните и регионалните власти относно бъдещите насоки на политиката на сближаване в светлината на стратегията „Европа 2020“, с оглед на това да може след фазата на консултации и сътрудничество да ги приеме навреме преди началото на новия финансов период;
65. вижда освен това необходимост за структурирано включване на Комитета на регионите в по-нататъшното прилагане на стратегията „Европа 2020“ и предлага във връзка с това в годишния доклад на Комисията за пролетната среща на върха на Европейския съвет да се предвиди специална глава, посветена на включването на местните и регионалните власти в стратегията;
66. препраща към платформата за наблюдение на „Европа 2020“ като инструмент, чрез който в рамките на Комитета на регионите се наблюдава прилагането на стратегията „Европа 2020“;
67. призовава Европейската комисия в рамките на петия доклад за икономическото и социалното сближаване да представи своите идеи за бъдещите връзки между политиката на сближаване и прилагането на стратегията „Европа 2020“;

поради това стига до следните заключения:

68. политиката на сближаване трябва и занапред да бъде насочена към целите на залегналото в Договора за ЕС икономическо, социално и териториално сближаване;

69. при това условие тя ще допринесе активно за прилагането на целите на стратегията „Европа 2020“;
70. това обаче може да се стане само ако политиката на сближаване бъде насочена и в бъдеще към всички региони на Европейския съюз;
71. единствено посредством хоризонтален подход на политиката на сближаване може да се гарантира, че всички региони в Европейския съюз ще имат възможност да се включат активно в прилагането на стратегията „Европа 2020“;
72. задължителният характер на целите и на обвързването между използването на структурните фондове и стратегията „Европа 2020“ за всички участници може да бъде засилен, при условие че съответните равнища бъдат включени всеобхватно и на ранен етап в определянето;
73. това може да се стане чрез *Териториален пакт на регионалните и местните власти* относно бъдещите насоки на политиката на сближаване в светлината на стратегията „Европа 2020“;
74. във връзка с това акцентът на насърчаването на политиката на сближаване трябва да продължи да се поставя върху най-слабо развитите и най-проблемни региони, а за регионите, които вече не отговарят на условията за максимално финансиране след 2013 г., с оглед на продължаващите проблеми трябва да се намерят подходящи и справедливи преходни разпоредби, за да се гарантира запазване на постигнатото с цел осигуряване на устойчивост за регионите, които няма да получават финансиране;
75. едновременно с това трябва да продължат да бъдат финансирани и регионите, които вече дават важен принос за конкурентоспособността на ЕС. Освен това и в икономически по-силно развитите региони съществуват по-слабо развити райони, които също се нуждаят от подпомагане;
76. териториалното сътрудничество може да допринесе значително в рамките на трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество за прилагането на стратегията „Европа 2020“;
77. Европейският социален фонд трябва и в бъдеще да остане в рамките на политиката на сближаване, като това се гарантира чрез общ рамков регламент;

78. Комитетът на регионите трябва да бъде включен по структуриран начин – включително и чрез използването на резултатите от платформата за наблюдение „Европа 2020“ – в по-нататъшното прилагане на стратегията „Европа 2020“. Наред с това в годишния доклад на Комисията за пролетната среща на върха на Европейския съвет следва да се предвиди *специална глава, посветена на включването на местните и регионалните власти* в прилагането на стратегията;
79. местните и регионалните власти в Европейския съюз са готови да дадат своя принос за успеха на стратегията „Европа 2020“ в рамките на прилагането на бъдещата политика на сближаване в Европа!

Брюксел,

II. ПРОЦЕДУРА

Заглавие	Приносът на политиката на сближаване за стратегията „Европа 2020“
Отправни документи	
Правно основание	Сезиране от белгийското председателство
Процедурно основание	
Дата на сезиране от Съвета/ Дата на писмото от Комисията	
Дата на решението на председателя/на Бюрото	
Компетентна комисия	Комисия по политика на териториално сближаване (COTER)
Докладчик	г-н Michael Schneider , държавен секретар по федерални и европейски въпроси, пълномощник на федерална провинция Саксония-Анхалт в германския Бундесрат (DE/ЕИП)
Обяснителна бележка	
Разглеждане в комисия	
Дата на приемане в комисия	
Резултат от гласуването в комисия	
Дата на приемане на пленарна сесия	
Предходно становище на Комитета	